

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา

หมู่บ้านโนนระอินศรีประพาส

นางสาวฉัตรนิลาณ์ นนท์ขุนทด

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ประยุกต์

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปีการศึกษา 2544

ISBN...

นางสาวกิตติกานต์ นน့်ขุนทด : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
หมู่บ้านโนนกระดินศรีประทาน

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.สุเวทย์ นิงสานนท์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา ทองทา
, 45 หน้า

ISBN.....

ในการศึกษาและติดตามประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านโนนกระดินศรีประทาน เพื่อทราบกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านว่าเกิดมีการสร้างงาน สร้างรายได้ มีการพัฒนา อาชีพ การพึ่งพาตนเอง ตลอดจนเกิดความคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาและสร้างศักยภาพของตนเอง เพื่อทราบปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้โครงการบรรลุเป้าหมาย และรวมถึงทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของ ชุมชนตามทัศนะของประชาชน โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหมู่บ้าน โนนกระดิน ศึกษาหลักการบริหารจัดการกองทุนจากคณะกรรมการ และจากเอกสารต่าง ๆ วิเคราะห์หาเหตุสุดโดยใช้ทฤษฎีระบบ "ซีพีพีโมเดล" (CIPP Model) เก็บข้อมูลในรูปแบบ บร. ต่าง ๆ นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....

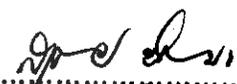
หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา ประชาชนคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้ เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาบริหารจัดการและประเมินโครงการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผศ. ดร. สุเวทย์ นิงสานนท์)

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผศ. ดร. สุเวทย์ นิงสานนท์)

.....
(ดร. จีรวัดน์ ขงสวัสดิกุล)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาบริหารจัดการและประเมินโครงการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

.....
(
วันที่ เดือน พ.ศ.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุเวทย์ นิงสานนท์ , ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา ทองทา, และ นายเมธกต ชินสิทธิ์ พัฒนาการ 6 อำเภอสีแก้ว ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อคิด ข้อคิดเห็นตลอดจนแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ และกรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของเครื่องมือ ที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ ผู้นำชุมชน ผู้นำกองทุนทุก ๆ กองทุนในหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านและชาวบ้านทุกคน ที่มีส่วนช่วยอนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้าน

ขอขอบพระคุณผู้ใหญ่บ้านใหม่สามัคคี หมู่ที่ 5 ที่อนุเคราะห์สถานที่ในการจัดเวทีประชาคมตำบลและอื่น ๆ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส ที่เป็นศูนย์รวมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ระหว่างบัณฑิตในตำบลหนองน้ำใส ผู้จัดทำสารนิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณทุกฝ่ายที่มีส่วนช่วยเหลือ ให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงไปด้วยดี

(นางสาวกิตติกานต์ นนทบุรีทศ)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ

หน้าอาณัติ

กิตติกรรมประกาศ

สารบัญ

สารบัญแผนภาพ

สารบัญตาราง

บทที่ 1 บทนำ

1

1. หลักการและเหตุผล

1

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

2

3. กรอบความคิดทฤษฎี

2

4. วิธีดำเนินการ

3

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

3

บทที่ 2 ปรัชญาวัฒนธรรมและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4

1. นโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมืองแห่งชาติ

4

2. ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5

3. หลักเกณฑ์ และแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินการกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมือง

10

4. ทฤษฎี “ซีพีเอ็มโมเดล” (CIPP Model)

11

5. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

12

บทที่ 3 วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

13

1. ทฤษฎีระบบ (CIPP Model)

15

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

15

3. ตัวแปร ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา ตัวชี้วัด และวิธีเก็บข้อมูล
ตามรูปแบบการประเมิน

15

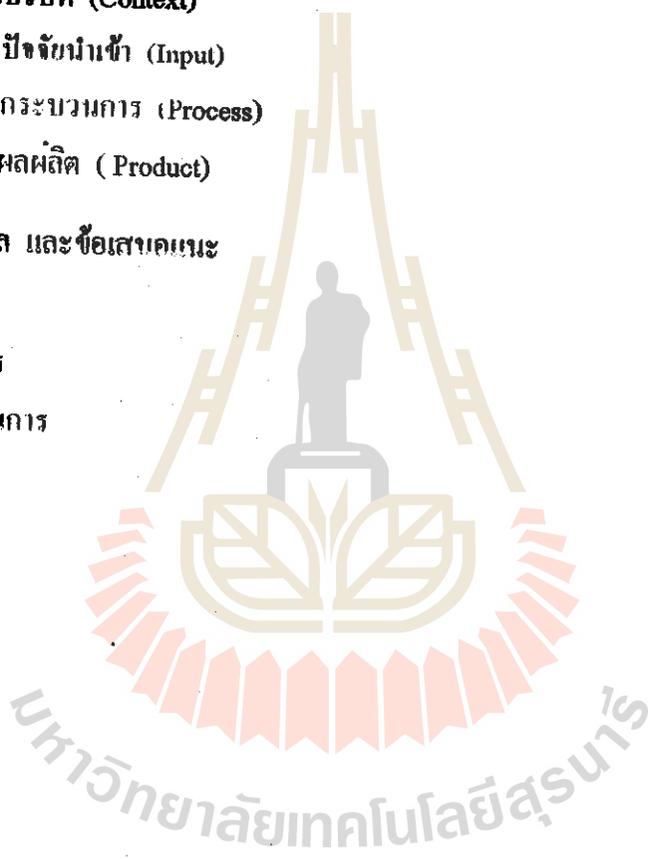
4. ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมิน กับปัจจัยที่ใช้
ในการศึกษา ตัวชี้วัดที่บ่งบอกตามรูปแบบการประเมิน

25

	หน้า
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
7. การวิเคราะห์ข้อมูล	28
บทที่ 4 ผลการติดตามประเมินโครงการ	29
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน	29
2. ผลการติดตามประเมินโครงการ	34
3. การประเมินบริบท (Context)	34
4. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input)	36
5. การประเมินกระบวนการ (Process)	39
6. การประเมินผลผลิต (Product)	41
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	43
1. สรุป	43
2. วิเคราะห์ผลการ	43
3. ผลการดำเนินการ	43
4. ข้อเสนอแนะ	45

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1. แผนภาพแสดงแนวความคิดพื้นฐานของศัพท์เฟลปป์	11
2. แผนภาพแสดงองค์ประกอบของทฤษฎีระบบ (CIPP Model)	13
3. แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของประเภทการประเมิน และประเภทของการตัดสินใจ	14
4. แผนที่ย่านเอสอีทีว	46
5. แผนที่ย่านลพองน้ำใส	47
6. แผนที่ย่านบ้านโนนกระดินศรีประทาน	48

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ตารางแสดงการประเมินบริบท (Context)	15
2. ตารางแสดงการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input)	18
3. ตารางแสดงการประเมินกระบวนการ (Process)	21
4. ตารางแสดงการประเมินผลผลิต (Product)	24
5. ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ การประเมินกับทฤษฎี “ซิปท์โมเดล” ที่ใช้ในการศึกษา	25
6. ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของประชากรจำแนก ตามลักษณะของประชากร	30
7. ตารางแสดงจำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำ	32
8. ตารางแสดงอาชีพ / รายได้	33

บทที่ 1
บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

ปัญหาหลัก ๆ ที่คนในชนบทมีนั่นคือความยากจน การไม่มีทุนในการประกอบอาชีพ การกู้ยืมเงินในวงจรมอบกินทาง ซึ่งเป็นวงจรถ้าชาวชนบทไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และปัญหาอีกอย่างหนึ่งนั่นคือ การขาดความรู้ในด้านการประกอบอาชีพจะทำอย่างไรก็ทำอย่างนั้นอยู่ทุกปี โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง ทุกปีก็จะรอดแต่ฝน ซึ่งบางปีฝนฟ้าก็ไม่ดี เมื่อถึงฤดูกาลเพาะปลูกก็ยังไม่ได้เพาะปลูกก็มีบางปีต้นพันธุ์ที่เก็บไว้ปลูกก็ตายเพราะฝนได้ทิ้งช่วงไปนาน ทำให้ต้องเสียเงินในการซื้อต้นพันธุ์มาปลูกอีก ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัญหาที่แท้จริงของชาวบ้านในชนบทที่ประสบกันอยู่อย่างที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กองทุนเงินล้าน) เป็นนโยบายของรัฐบาลที่ได้จัดสรรเงินจำนวน 1,000,000 บาท ให้ในแต่ละหมู่บ้านได้นำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ เสริมสร้างรายได้ให้ตนเองและครอบครัวให้มีรายได้สามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ ตลอดจนสามารถสร้างงานให้คนในท้องถิ่นมีงานทำ ไม่ต้องไปใช้แรงงานในเมือง เช่น กรุงเทพมหานคร เป็นต้น ทำให้คนในครอบครัวมีความอบอุ่นได้อยู่พร้อมหน้าพร้อมตากัน ทำให้คนที่ไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพไม่ต้องไปกู้ยืมเงินนอกระบบซึ่งมีดอกเบี้ยแพง ๆ ตลอดจนทำให้ช่วยเพิ่มศักยภาพของคนในท้องถิ่นให้รู้จักการวางแผนการบริหารจัดการในด้านการผลิต การตลาด และทำให้ชุมชนเกิดความสามัคคี ความรักหวงแหนในท้องถิ่น รู้จักการบริหารจัดการกองทุน เพื่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด มีความเคารพในกฎกติกาที่ได้ตั้งร่วมกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของหมู่บ้านและประเทศชาติต่อไป

เพื่อให้มีความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับรัฐบาลจึงได้มีหลักสูตรโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้ทุนการศึกษาแก่บัณฑิตผู้ว่างงานเข้ามาประจำอยู่ในหมู่บ้าน เพื่อเป็นการสร้างงานสร้างรายได้ ซึ่งถือเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจอีกด้านหนึ่ง นักศึกษาหลักสูตรนี้จะประเมินผลการศึกษาออกมาในรูปของสารนิพนธ์ เพื่อแสดงถึงข้อมูลของหมู่บ้านที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อหาแนวทางแก้ไขกันไป

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อศึกษาว่ากระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านโนนกระดินศรีประทาน บรรลุเป้าหมายต่อไปนี้น้อยเพียงใด
  - 1.1 เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ พัฒนาอาชีพในหมู่บ้าน
  - 1.2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
  - 1.3 เกิดการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และเกิดความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ปัญหาของตนเอง และการสร้างศักยภาพของตนเอง
  - 1.4 มีการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างภูมิคุ้มกัน
2. เพื่อศึกษาว่าปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้โครงการนี้มีบรรลุเป้าหมาย
3. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชน

3. กรอบความคิดทฤษฎี

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านเป็นการประเมินเชิงระบบ โดยผู้จัดทำได้ใช้กรอบแนวคิดของ สตรีฟเฟอบริม เป็นต้นแบบความคิด ทฤษฎีที่ สตรีฟเฟอบริม ได้เสนอมีชื่อว่า "ชีพท์โมเดล" โดยแต่ละตัวมีความหมายดังนี้

C	ข้อมูลจาก	Context	คือ บริบทของหน่วยระบบ
I	ข้อมูลจาก	Input	คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P	ข้อมูลจาก	Process	คือ กระบวนการของหน่วยระบบ
P	ข้อมูลจาก	Product	คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ

4. วิธีดำเนินการ

ผู้จัดทำได้มีวิธีดำเนินการจัดทำสารนิพนธ์ โดยเรียงลำดับของการศึกษาคังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (หมู่บ้านในกระดินศรีประทาน)

2. ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อของการทำสารนิพนธ์ รูปแบบของการทำสารนิพนธ์ จากหาอิงถือชุดวิชาสารนิพนธ์ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ

3. ศึกษาหลักการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในกระดินศรีประทาน จากคณะกรรมการ รวมถึงเอกสารของกองทุนต่าง ๆ

4. ใช้ทฤษฎีระบบที่รู้จักกันโดยทั่วไปที่มีชื่อว่า "ซิฟท์โมเดล" มาประกอบการศึกษา วิเคราะห์หาหลักเหตุผล ตัวแปรต่าง ๆ เพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์

5. เก็บข้อมูลจากหมู่บ้านในรูปแบบต่าง ๆ

6. นำข้อมูลที่ได้มาส่งเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

ผลการศึกษาที่จะได้รับมีดังนี้

1. ได้ทราบกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่บ้านในกระดินศรีประทาน

1.1 เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านตลอดจนหมู่บ้าน

1.2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพ มากน้อยเพียงใด

1.3 เกิดการพึ่งพาตนเองได้มากน้อยเพียงใด เกิดการเรียนรู้ การมีความคิดริเริ่มในการ แก้ปัญหา และการก่อให้เกิดศักยภาพของสมาชิกได้เพียงใด อย่างไร

1.4 มีการเกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างภูมิคุ้มกันได้มากน้อยเพียงใด

2. ปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ ทำให้โครงการนี้บรรลุเป้าหมายได้เพียงใด

3. ได้ทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน

บทที่ 2

ปรัชญาบรรณารักษ์ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทนำ

เป็นที่ทราบแล้วว่าทางรัฐบาลได้มีนโยบายเร่งด่วนเพื่อก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่น โดยรัฐบาลได้จัดสรรวงเงินให้หมู่บ้านละ 1,000,000 บาท มาบริหารจัดการกันเอง เพื่อก่อให้เกิดความรักความสามัคคีของคนในท้องถิ่น ซึ่งต่อไปนี้จะได้ศึกษาถึงนโยบาย หลักการและวัตถุประสงค์ ตลอดจนระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หลักการดำเนินโครงการโดยใช้ทฤษฎีที่เรียกว่า "ซีพีพีโมเดล" (CIPP MODEL) ตลอดจนการวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองซึ่งจะได้เสนอแยกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

**1. นโยบายหลักการและวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง**

ตามที่ทางรัฐบาลได้มีนโยบายให้มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยทุนเม็ดเงินให้จำนวนหมู่บ้านละ 1,000,000 บาท เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยใช้หมู่บ้านเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยหวังว่าจะเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้ท้องถิ่นได้พัฒนาอาชีพ ตลอดจนลดรายจ่ายเพื่อการพัฒนาอาชีพ รวมถึงช่วยทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาความคิดริเริ่ม รู้จักการบริหารจัดการกัน สร้างการมีพัฒนาการในการพึ่งพาตนเอง เพื่อเพิ่มศักยภาพของท้องถิ่นทางด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อไป

หลักการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายจะยึดหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. กระจายอำนาจในการริเริ่มของคน
2. กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นโดยให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการกันเอง โดยใช้

ภูมิปัญญาของตนเอง

3. เปิดโอกาสให้ผู้ค่อยโอกาสในชุมชนมีสิทธิเท่าเทียมคนอื่น
4. มีเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชน
5. มีการคิดตามประเมินผล โครงการเพื่อรับทราบผลของโครงการในด้านบวกตลอดจนผลในด้านลบเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขกันไป

วัตถุประสงค์กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน เพื่อเป็นการพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ลดรายจ่าย เพื่อจะได้นำไปสู่การสร้างกองทุนอื่น ๆ ในหมู่บ้านต่อไป
2. ทำให้ชาวบ้านรู้จักการบริหารจัดการกันเอง ส่งเสริมการช่วยเหลือตัวเอง เพื่อให้ได้ศักยภาพที่มีอยู่ในแต่ละคนออกมาให้มากที่สุด ซึ่งจะทำให้ชุมชนเข้มแข็งยั่งยืนต่อไป
3. เป็นการใช้สภาพที่เป็นอยู่จริง ทรัพยากรท้องถิ่นที่มีอยู่ใกล้ตัวซึ่งถือว่าเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับล่างขึ้นไป
4. การมีส่วนร่วมของชาวบ้านทำให้เกิดความร่วมมือกัน การรักบ้านเกิดถิ่นที่อยู่ การเรียนรู้ร่วมกันจนสามารถที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

2. ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวด ดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

หมวด 2 สำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ดังจะได้เสนอในหัวข้อต่อไป

1) ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

หมวดที่ 1. จะให้ความหมายของคำต่าง ๆ เช่น

กองทุน หมายความว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

หมวดที่ 2. จะพูดถึงหลักการที่สำคัญและวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน ตลอดจนที่มาของกองทุนความร่วมมือของคณะกรรมการ

หมวดที่ 3. จะพูดถึงหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุน ดังนี้

1. กำหนดแผนปฏิบัติการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการระดับจังหวัด
3. บูรณาการแผนงาน โครงการ กิจกรรมและงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกองทุน
4. ปรับปรุง แก้ไข ระเบียบข้อบังคับกองทุนตามแผนงานโครงการของรัฐ

หมวดที่ 4. จะพูดถึงตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

หมวดที่ 5. จะพูดถึงคุณสมบัติและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการกองทุน

หมวดที่ 6. จะพูดถึงที่มาของเงินกองทุนหมู่บ้าน ตลอดจนการรับสมัครสมาชิก การเรียกประชุมในวาระการประชุมต่าง ๆ

หมวดที่ 7. จะพูดถึงขั้นตอนการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน กำหนดการชำระเงินคืนกองทุน

หมวดที่ 8. จะพูดถึงการจัดทำบัญชีของทางคณะกรรมการ การจัดทำบัญชีเมื่อสิ้นปีของงบประมาณ หรือที่เรียกว่าการปิดงบดุลประจำปี

หมวดที่ 9. จะพูดถึงองค์ประชุม ตลอดจนขั้นตอนของการประชุมต่าง ๆ

2) ระเบียบของกองทุนหมู่บ้านโนนกระดินศรีประทาน

เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านโนนกระดินศรีประทาน ซึ่งได้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศคัดเลือกแต่งตั้งคณะกรรมการ เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2544 โดยก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการรู้จักออม การเสียดสละของชาวบ้าน ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม ความร่วมมือ

สร้างโอกาสให้ผู้ที่ขาดแคลนทุนในการประกอบอาชีพในหมู่บ้านให้มีโอกาสพัฒนาอาชีพของตนเอง

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านโนนกระดินศรีประทาน

- 1) ที่ตั้งของกองทุนอยู่ที่ศาลาประชาภิไศย บ้านโนนกระดินศรีประทาน
- 2) วัตถุประสงค์ในการตั้งกองทุน
  - เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ
  - เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อแปรรูปผลผลิต
  - เป็นแหล่งเงินกู้เพื่อผู้ฉุกเฉิน
  - เพื่อลดรายจ่าย
- 3) แหล่งที่มาของเงินทุน
  - เงินที่ได้จัดสรรจากรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ
  - เงินที่ได้รับบริจาคโดยไม่มีเงื่อนไข ภาวะผูกพันใด ๆ ทั้งสิ้น
  - ดอกเบี้ยหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
  - ค่าธรรมเนียมแรกเข้าและค่าบำรุงรักษา
  - เงินฝากสัจจะ (ผู้ถือหุ้น)
  - เงินจัดสรรจากหน่วยงานเอกชนอื่น ๆ
- 4) คุณสมบัติของสมาชิก
  - เป็นคนในหมู่บ้านหรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านไม่ต่ำกว่า 6 เดือน
  - อายุ 20 ปี แต่ไม่เกิน 65 ปี
  - เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน 3 ใน 4 ของคณะกรรมการกองทุนเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
  - มีเงินฝาก 3 หุ้น แต่ไม่เกิน 10 หุ้น
  - เปิดบัญชีกับธนาคารออมสิน
  - ไม่เป็นคนล้มละลาย
  - เป็นผู้ไม่มีประวัติเสียในเรื่องการชำระหนี้

- 5) การพิจารณาและรับเข้าเป็นสมาชิก
  - จะพิจารณาภายใน 3 วัน
  - เสียค่าธรรมเนียมแรกเข้า 20 บาท และค่าบำรุง 10 บาทต่อปี
  - การรับสมัครสมาชิกปีหนึ่งจะรับ 1 ครั้ง
- 6) การพ้นจากการเป็นสมาชิก
  - เสียชีวิต
  - ลาออก
  - ผ่าผิดกฎระเบียบ หรือไม่ให้ความร่วมมือกับกองทุน
- 7) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ (ดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี)
  - บริหารจัดการกองทุน ตรวจสอบ กำกับดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน
  - ออกระเบียบข้อบังคับ
  - รับสมาชิก
  - ดำรงจัดทำบัญชี
  - พิจารณาวางเงินกู้ตามระเบียบกองทุน วงเงินกู้ไม่เกินรายละ 20,000 บาท
- 8) เกณฑ์การพิจารณาให้วงเงินกู้
  - สมาชิกที่มีความประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องทำโครงการเพื่อขอกู้เงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยครบถ้วน 1 ราย ในการกู้ยืมเงินจะต้องชัดเจน ในกรณีจะขอกู้เป็นกลุ่มร่วมกันหรือจะพัฒนาอาชีพแบบเชิงปฏิบัติการ คณะกรรมการจะพิจารณาในด้านความเหมาะสม และความพร้อมเพียงของสมาชิกในกลุ่มโครงการ
- 9) อัตราดอกเบี้ย
  - ร้อยละ 6 ต่อปี หรือ ร้อยละ 0.50 บาทต่อเดือน
- 10) การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี
  - ปันผลค่าหุ้นคืนสมาชิก 50%
  - เป็นทุนสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน วัด การศึกษา 10%
  - ค่าตอบแทนคณะกรรมการ 20%
  - จัดเป็นกองทุนบริหารหมู่บ้าน 20%

กองทุนหมู่บ้านโนนกระดินศรีประทาน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีดังนี้

1. นายสุพล ค่ายสงคราม ประธานกองทุน
2. นายเพิ่มศรี ไชแสง รองประธานกองทุน
3. นายชัยชนต์ ศรีทรัพย์ เลขานุการ
4. นางแสงระวี สมานมิตร เสร้งจุก
5. นายมานพ หนูน้อยจันทิก คณะกรรมการ
6. นายเจริญ ถาวดีพะเนา คณะกรรมการ
7. นายจรูญ คำลือ คณะกรรมการ
8. นางผึ้ง ทิมพ์เงิน คณะกรรมการ
9. นางประยูร กล้าหาญ คณะกรรมการ

เลขบัญชีธนาคารกองทุน 06-4307-20-063813-7

เลขบัญชีธนาคารสะสมของกองทุน 06-4307-20-063812-7

สมาชิกกองทุนมีทั้งหมด 79 คน

จำนวนสมาชิกผู้กู้ยืมมีทั้งหมด 74 คน ในจำนวนนี้มีผู้กู้ยืมที่ส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยครบตามจำนวนแล้วทำการขอผู้กู้ยืมใหม่ 13 คน

เงินออมและเงินกองทุนจากสมาชิกปัจจุบันมี 41,282.58 บาท

กองทุนเงินล้านปัจจุบันเหลือ 67,966.16 บาท

แบ่งกลุ่มสมาชิกผู้กู้ยืมได้ดังนี้

1. กลุ่มปลูกพืช	จำนวน 10 ราย	เงินกู้ 107,000 บาท
2. กลุ่มเลี้ยงสัตว์	จำนวน 22 ราย	เงินกู้ 343,000 บาท
3. กลุ่มค้าขาย	จำนวน 5 ราย	เงินกู้ 75,000 บาท
4. กลุ่มเย็บผ้า	จำนวน 1 ราย	เงินกู้ 18,000 บาท
5. กลุ่มช่างทำบ้าน	จำนวน 1 ราย	เงินกู้ 15,000 บาท
6. กลุ่มทำไร่	จำนวน 35 ราย	เงินกู้ 573,000 บาท

2. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
การขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. จัดทำแบบคำขอขึ้นทะเบียนตามแบบ กทบ 2 ซึ่งจะขอได้จากคณะกรรมการ
สนับสนุนระดับอำเภอ

2. ยื่นแบบคำขอขึ้นทะเบียนกับธนาคารออมสินพร้อมทั้งระเบียบและข้อบังคับของ
กองทุน

3. เปิดบัญชีกับธนาคารออมสิน

การประเมินความพร้อมของกองทุน จะประเมินในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนจะดูคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน ทั้งในด้าน
ความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนความมั่นใจในการบริหารกองทุนของคณะกรรมการกองทุน
และยังรวมถึงระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ความร่วมมือกับชาวบ้าน

การเตรียมความพร้อมจะเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งจะต้องดำเนินการ
การดังนี้

1. สร้างความร่วมมือ การเรียนรู้ด้วยกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่บ้าน

2. ขอความร่วมมือจากอำเภอ จังหวัด ในการขอวิทยากรมาให้ความรู้กับประชาชน
และคณะกรรมการในเรื่องการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาวงเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. อนุมัติวงเงินกู้ไม่เกินรายละ 20,000 บาท

2. กิจอัตราดอกเบี้ยตามกฎหมายที่ได้ตั้งไว้

3. กำหนดระยะเวลาชำระคืนแก่สมาชิกผู้กู้ แต่ไม่เกิน 1 ปี

3. หลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. แบบติดตามสังเกตการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมี
ส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้งนี้ในการคัดเลือก
คณะกรรมการจะต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารจัดการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ข้อที่ 41 ที่ว่า

1. จะต้องมีครัวเรือน 3 ใน 4 ของครัวเรือนทั้งหมดเข้าร่วมประชุม
2. การเลือกคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามมติที่ประชุม
คุณสมบัติของคณะกรรมการ ข้อที่ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและ
บริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

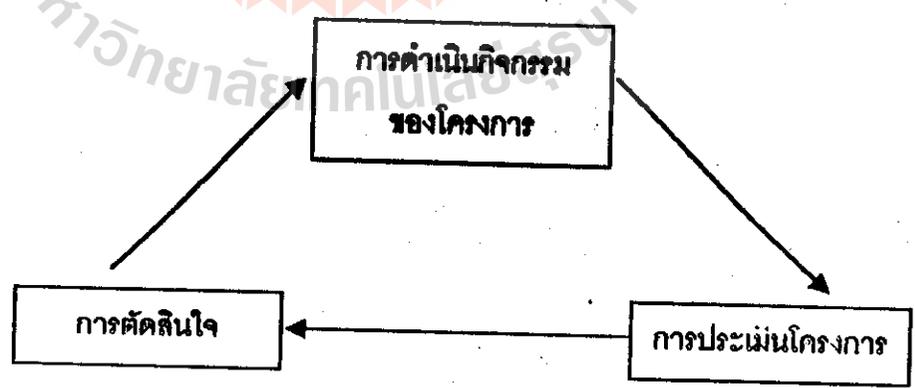
1. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอยู่ในหมู่บ้านไม่น้อยกว่า 2 ปี
2. อายุ 20 ปีบริบูรณ์
3. ไม่เคยถูกไล่ออกหรือปลดออกจากทางราชการ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

ข้อที่ 18 ตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชน
เมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

1. บริหารจัดการกองทุน ตรวจสอบ กำกับดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน
2. ออกระเบียบข้อบังคับ
3. รับสมาชิกจัดทำทะเบียนสมาชิก
4. พิจารณาอนุมัติวงเงินกู้แก่สมาชิกกองทุน
5. จัดทำบัญชีทะเบียนจัดเก็บเงินจากสมาชิกกองทุนจนครบตามจำนวนคืนแก่กองทุน
หมู่บ้าน

4. ทฤษฎีที่เรียกว่า "ซีพีพีโมเดล" (CIPP MODEL) ตามแนวความคิดของสตีฟเฟลปิม
นำมาเป็นแนวความคิดได้ดังนี้

แนวความคิดพื้นฐานของสตีฟเฟลปิม

เป็นการประเมินเชิงระบบ มีระบบย่อย 4 ระบบคือ

1. Context System
2. Input System
3. Process System
4. Product System

5. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการที่มีมาหลังจากโครงการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้บัณฑิตที่ว่างงานได้มีงานทำตลอดจนสร้างจิตสำนึกของการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาให้ท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นการศึกษาปฏิบัติในพื้นที่หมู่บ้านกันจริง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยมีเนื้อหาหลักสูตรจะให้การวิจัยเป็นเครื่องมือ

ผลการวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ช่วยให้บัณฑิตที่ว่างงานมีงานทำ ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับล่าง มีเงินทุนหมุนเวียนกระจายไปทั่วประเทศ ทำให้ธุรกิจการค้า การบริหารของภาครัฐและเอกชน การใช้จ่าขมีสภาพคล่องกว่าเดิม และยังเปิดโอกาสให้บัณฑิตได้ศึกษาต่อในหลักสูตรการจัดการและการประเมินโครงการ โดยมีการใช้ชุมชนเป็นห้องเรียน มีการเรียนรู้ ปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ ซึ่งจะเป็นประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ในการทำงานต่อไปได้ รวมถึงสามารถศึกษาต่อในระดับปริญญาโทต่อไปได้ในอนาคต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

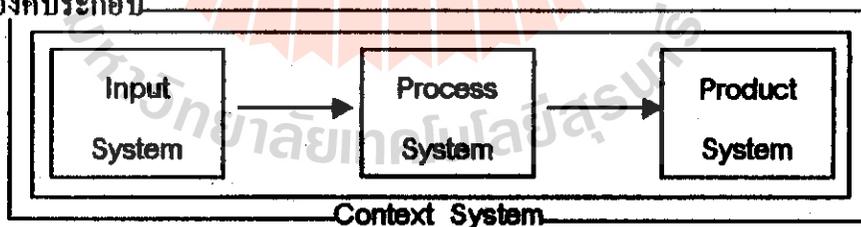
บทนำ

การประเมินโครงการเป็นการประเมินเชิงระบบมีรูปแบบหลายรูปแบบ มีหลายแนวความคิด เช่น แนวความคิดของ Scriven, Stufflebeam ในการประเมินโครงการครั้งนี้ผู้จัดทำได้ใช้รูปแบบการประเมินของ Stufflebeam ที่เรียกว่า "ซีพีพีโมเดล" (CIPP MODEL)

1. วิธีการประเมินโครงการเป็นการประเมินเชิงระบบ การประเมินโครงการมี 4 ระบบ คือ
  1. ประเมินระบบของบริบท (สิ่งแวดล้อม)
  2. ประเมินระบบของปัจจัยนำเข้า
  3. ประเมินระบบของกระบวนการ
  4. ประเมินระบบของผลผลิต

ทฤษฎีระบบ (CIPP MODEL)

องค์ประกอบ

ประเภทของการประเมิน

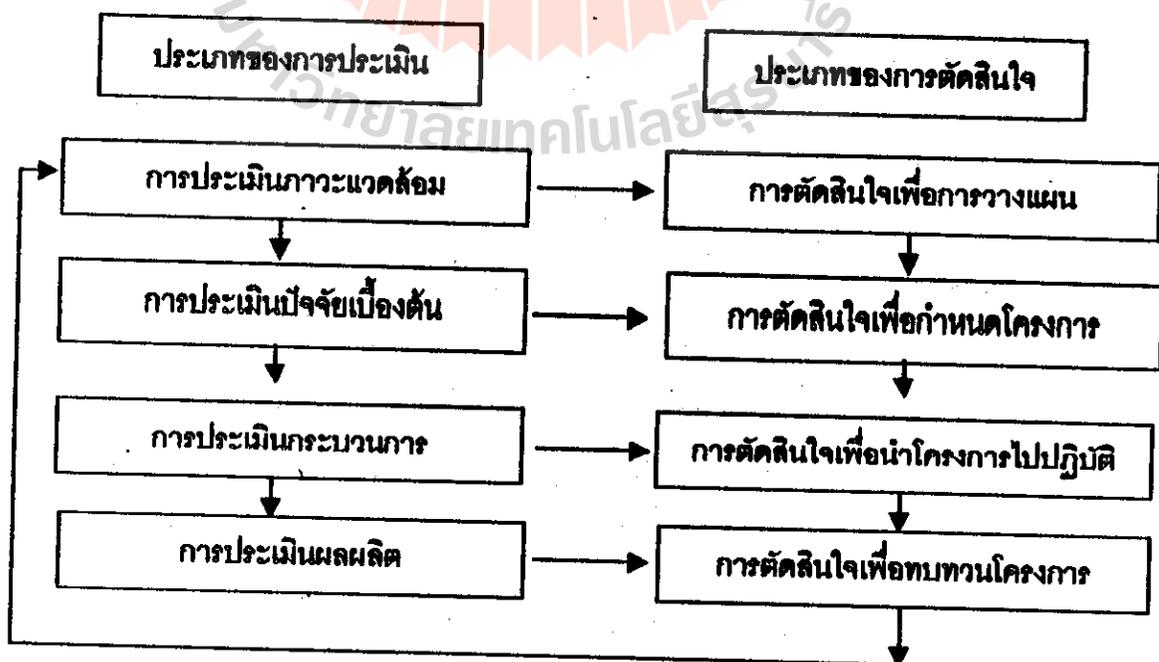
1. การประเมินภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) จะเป็นการช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้เพื่อควบคุมการดำเนินการของโครงการ

ประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับการประเมิน.

1. การตัดสินใจเป็นการวางแผน (Planning Decisions) โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการ
2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decisions) โดยใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้น เพื่อกำหนดโครงสร้างของแผนงานและขั้นตอนการดำเนินการของโครงการ
3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing Decisions) โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินโครงการเพื่อควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ
4. การประเมินผลผลิต(Product Evaluation) จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อตัดสินและดูผลสำเร็จของโครงการผลผลิตเพื่อพิจารณาการล้มเลิกหรือขยายโครงการ

ความสัมพันธ์ของประเภทการประเมินและประเภทของการตัดสินใจ

จะใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กรณีศึกษา : หมู่บ้านโนนกระดินศรีประทาน หมู่ที่ 8 ต.หนองน้ำใส อ. สีคิ้ว จ. นครราชสีมา

หมู่บ้านโนนกระดินศรีประทาน เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2526 หรือประมาณ 19 ปีมาแล้ว หมู่บ้านมีพื้นที่ทั้งหมด 3,635 ไร่ มี 121 หลังคาเรือน จำนวนประชากรมีทั้งหมด 724 คน แบ่งเป็นชาย 373 คน หญิง 351 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 120 คนต่อตารางกิโลเมตร โดยทางหมู่บ้านได้จัดเวทีประชาคมเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2544 และได้รับเงินล้านเมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2544

3. ตัวแปร ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา ตัวชี้วัด และวิธีการเก็บข้อมูลตามรูปแบบการประเมิน จากกรอบแนวคิดทฤษฎี CIPP MODEL ที่ได้เสนอในบทที่ 1 เมื่อนำมากำหนดเป็นปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา ตัวชี้วัด และวิธีการเก็บข้อมูลของการประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้) ดังนี้

3.1 การประเมินบริบท (Context) มีรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา ตัวชี้วัด วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท

	ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล
บริบท (Context) ระดับหมู่บ้าน	C1 - ภูมิปัญหาชาวบ้าน	1. วัดได้จากการรู้จักพัฒนาอาชีพของชาวบ้านเพิ่มมากขึ้น โดยอาจจะรู้จักคัดแปลงสิ่งที่ตนเองมี หรืออยู่ใกล้ตัวที่พอจะหาได้มา ประดิษฐ์หรือพัฒนาให้เกิดประโยชน์ ลดรายจ่าย สร้างรายได้พัฒนาอาชีพ	1. สัมภาษณ์ผู้นำชุมชนผู้อาวุโสในหมู่บ้านตามแบบ บร.1

ปัจจัยที่ไว้ในการศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล
C2 - ทรัพยากร	2. วัดได้จากการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดและไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่เดิม	2. สัมภาษณ์ผู้นำชุมชนผู้อาวุโสในหมู่บ้านตามแบบ บร. 1
C3 - ความสามัคคีของชุมชน	3. วัดได้จากการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การประชุม การทำประชาคมหมู่บ้าน การพัฒนาหมู่บ้าน มีแนวโน้มสูงขึ้น	3. สัมภาษณ์ชาวบ้านตามแบบ บร. 2 และ บร. 7
C4 - ชุมชนมีโอกาสหาความรู้เพิ่ม	4. วัดได้จากการให้ความร่วมมือในการอบรมอาชีพเพิ่มมากขึ้น ชาวบ้านสนใจในการที่จะให้ความร่วมมือ ขอมติขอสละเวลาของคนในการเข้าอบรม เพื่อที่จะพัฒนาอาชีพของตนเองต่อไป	4. สัมภาษณ์ชาวบ้านตามแบบ บร. 2 และ บร.7
C5 - ชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้	5. วัดได้จากการมีอาชีพเสริมมากขึ้นในหมู่บ้าน ชาวบ้านมีรายได้ในระยะสั้นที่ได้มาจากอาชีพเสริมเพิ่มมากขึ้นจากเมื่อก่อน	5. สัมภาษณ์ชาวบ้านตามแบบ บร. 2 และ บร. 7

	ปัจจัยที่ไม่ในอาารศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล
	C6 - ครอบครัวมีความอบอุ่น	<p>ต้องรอเป็นปี แต่เดี๋ยวนี 3 - 4 เดือนก็มีเงินหมุนเพื่อใช้จ่ายในครอบครัวได้</p> <p>6. วัดได้จากการมีอาชีพ การมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ทำให้หัวหน้าครอบครัว ตลอดจนแรงงานในครอบครัวไม่ต้องไปรับแรงงานในเมือง ทำให้ได้อยู่พร้อมหน้าพร้อมตากัน ทำให้เกิดความอบอุ่นเพิ่มมากขึ้น</p>	6. สัมภาษณ์ชาวบ้านตามแบบ บร. 2 และ บร. 7
	C7 - ชุมชนมีการตั้งกลุ่มองค์กร	7. การตั้งกลุ่มองค์กรในหมู่บ้านมีเพิ่มมากขึ้น มีการทำงานกันเป็นกลุ่ม ทำให้เกิดความรัก ความสามัคคีกัน ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง	7. สัมภาษณ์ชาวบ้านตามแบบ บร. 2 และ บร. 7
บริบท (Context) ระดับรายบุคคล	C8 - อาชีพเดิม	8. วัดได้จากการพัฒนาอาชีพเพิ่มมากขึ้น จากเมื่อก่อนรายได้น้อย เดี๋ยวนี รายได้จากการพัฒนาอาชีพของผู้ใช้มีเพิ่มมากขึ้น สามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้	8. สัมภาษณ์ผู้ใช้ตามแบบ บร. 11

	ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล
	C9 - รายได้ของครอบครัว	9. วัดได้จากการมีรายได้ของครอบครัวเพิ่มมากขึ้น หนี้สินลดน้อยลง มีเงินเก็บ	9. สัมภาษณ์ผู้รู้ตามแบบ บร. 11
	C10 - หนี้สินของครอบครัว	10. วัดได้จากการที่ผู้กู้มีหนี้สินลดน้อยลง สามารถลืมตาอ้าปากได้ มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ	10. สัมภาษณ์ผู้รู้ตามแบบ บร. 11

3.2 การประเมินปัจจัย มีรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา ตัวชี้วัด และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย

	ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล
ปัจจัยนำเข้า (Input) ระดับหมู่บ้าน	I1 - นโยบายของรัฐบาล	1. วัดได้จากความเข้าใจของชาวบ้านในนโยบายรัฐบาล ตลอดจนทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านเป็นไปในทางที่ดี ผลของกองทุนหมู่บ้านก็นับว่าประสบความสำเร็จ	1. แบบสัมภาษณ์ชาวบ้านตามแบบ บร. 3 และ บร. 9
	I2 - เงิน 1 ล้านบาท	2. วัดได้จากผลประโยชน์ที่ได้จากเงิน 1 ล้านบาท เกิดประโยชน์กับหมู่บ้านเห็นผลเป็นรูปธรรม	2. แบบสัมภาษณ์ตามแบบ บร. 4, สัมภาษณ์เหรียญกึ่งกองทุน

ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล
I3 - คณะกรรมการหมู่บ้าน	3. วัดได้จากความสามัคคี ความเอาใจใส่ของคณะกรรมการความร่วมมือกันในการบริหารจัดการกองทุนให้เกิดประสิทธิภาพ	3. แบบสัมภาษณ์ชาวบ้านตามแบบ บร.3, บร.5, บร.9
I4 - เงินที่ผู้กู้ชำระคืน	4. วัดได้จากยอดเงินที่ผู้กู้ชำระคืนเพิ่มขึ้น ความรับผิดชอบของผู้กู้ในการชำระเงินคืนกองทุน	4. แบบสัมภาษณ์ตามแบบ บร.4, บร. 5, บร. 9
I5 - ผู้สมัครขอกู้	5. วัดได้จากความตื่นตัวของชาวบ้าน ความสนใจในกองทุนหมู่บ้าน	5. แบบสัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 และ บร. 11
I6 - ทุนสะสมของหมู่บ้าน	6. วัดได้จากยอดเงินทุนสะสมของหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น ความรับผิดชอบต่อความเอาใจใส่ของสมาชิกในการฝากเงินทุนสะสมเข้ากองทุนหมู่บ้าน	6. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 4 เพรียญฎีกกองทุนหมู่บ้าน

	ปัจจัยที่ไปในการศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล
<p>ปัจจัยนำเข้า (Input) ระดับรายบุคคล</p>	I7 - เงินที่กู้มาได้	7. วัดได้จากความสามารถของสมาชิกผู้กู้ยืมที่สามารถบริหารจัดการเงินที่กู้มาได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยไม่ผลกำไร เกิดขึ้นในโครงการอาชีพที่ได้จัดทำ	7. แบบสัมภาษณ์ตามแบบ บร. 7
	I8 - สถานที่	8. วัดได้จากความสามารถของผู้กู้ในการบริหารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยสถานที่ที่ใช้ในการทำโครงการอาชีพต้องเหมาะสมกับอาชีพที่ทำ ถ้าเป็นพื้นฐานที่ในหมู่บ้านก็จะสามารถช่วยลดรายจ่ายลงได้	8. แบบสัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11
	I9 - วัสดุคิบ	9. วัดได้จากการจัดหาวัสดุคิบมาใช้เพื่อจัดทำโครงการอาชีพ ต้องมีคุณภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถหาได้ในท้องถิ่น จะสามารถช่วยทำให้ลดต้นทุนการผลิตลงได้	9. แบบสัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11

	ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล
	110 - ประสิทธิภาพของผู้	10. วัดได้จากความสำเร็จในโครงการอาชีพของผู้ขึ้น โดยสมาชิกผู้ผู้สามารถนำประสิทธิภาพที่ประสบผลสำเร็จตลอดจนความล้มเหลวที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพมาคิดแปลงเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ	10. แบบสัมภาษณ์ผู้ผู้ตามแบบ บร. 6 และ บร. 11

3.3 การประเมินกระบวนการ มีรายละเอียดตามตารางที่ 3
 ตารางที่ 3 ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา ตัวชี้วัด และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

	ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล
กระบวนการ (Process) ระดับหมู่บ้าน	PC1 - การคัดเลือกผู้ผู้	1. วัดได้จากการอนุมัติให้สมาชิกผู้ผู้ขึ้นไม่จำกัดเฉพาะพรรคพวกของคณะกรรมการเองโดยในการคัดเลือกผู้ผู้คณะกรรมการจะมีการประชุมเพื่อถกมตเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขึ้นค่าขอผู้ขึ้นเงินกองทุนหมู่บ้าน คีอมติของคณะกรรมการ 3 ใน 4 ขอมให้ผู้ผู้รายนั้นผู้ผู้ได้	1. สัมภาษณ์คณะกรรมการจากเอกสารระเบียบกองทุนหมู่บ้านในกรณี สรึประทาน

	ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล
	PC2 – การรับชำระหนี้	2. การส่งคืนเงินที่กู้ยืมของสมาชิกผู้กู้เมื่อถึงกำหนดการชำระหนี้คืน โดยมีขั้นตอนดังนี้ ในการรับชำระหนี้เมื่อสมาชิกจะส่งคืนเงินกองทุน จะต้องไปรับหนังสือจากประธานกองทุนฯ เพื่อนำเงินไปชำระคืนที่ธนาคารออมสิน เพื่อให้ทางธนาคารโอนเงินเข้าบัญชีของทางกองทุนหมู่บ้านต่อไป	2. สัมภาษณ์ประชาชน คณะกรรมการ เหมัญญิกกองทุนหมู่บ้าน และศึกษาจากเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ระเบียบกองทุนหมู่บ้านโนนกระดินศรีประทาน)
	PC3 – การทำบัญชี	3. การทำบัญชีของเหมัญญิก จะต้องถูกต้องและเป็นระบบสามารถอธิบายให้ ความกระจ่างแก่สมาชิกกองทุนได้	3. แบบสัมภาษณ์ตามแบบ บร. 4 และ บร. 9
กระบวนการ (Process) ระดับรายบุคคล	PC4 – การใช้จ่ายเงินกู้	4. การใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิกผู้กู้ยืมต้องให้เกิดประโยชน์ต่อการอาชีพมากที่สุด และผลที่ได้ต้องเป็นรูปธรรม	4. แบบสัมภาษณ์ผู้กู้ตามแบบ บร. 11

ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล
PC5 - การหาความรู้เพิ่มเติม	5. วัดได้จากสมาชิกผู้ผู้เยี่ยมชมมีความรู้ในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น โดยรู้จักคัดแปลงจากประสบการณ์และสิ่งแวดลอมรอบๆตัว	5. แบบสัมภาษณ์ผู้ผู้ตามแบบ แร. 11
PC6 - การทำบัญชีของผู้ผู้เยี่ยมชม	6. วัดได้จากการรู้จักทำ บัญชี ในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น โดยสามารถจัดทำเป็นกิจวัตรของผู้ผู้ เพื่อจะได้ทราบผลของการประกอบอาชีพว่าได้กำไรหรือขาดทุนมากน้อยเพียงใด	6. แบบสัมภาษณ์ผู้ผู้ตามแบบ บร.11

3.4 การประเมินผลผลิต มีรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา ตัวชี้วัด และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

	ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล
<p>ผลผลิต (Product) ระดับหมู่บ้าน</p>	<p>PD1 - จำนวนผู้ได้กู้</p> <p>PD2 - ยอดเงินให้กู้</p>	<p>1. วัตถุประสงค์จากการยื่นคำ ขอกู้ยืมในจำนวนที่สูง ขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากกอง ทุนหมู่บ้านเป็นกอง ทุนที่มาร่วมชาวบ้าน อย่างแท้จริง เพราะคิด อัตราดอกเบี้ยในกำลัง ที่ชาวบ้านสามารถรับ กันได้ ซึ่งปัจจุบัน จำนวนผู้กู้ยืมมี 74 ราย ยอดเงิน 1,131,000 บาท ซึ่งมี 13 รายที่ส่งคืนเงินต้น พร้อมดอกเบี้ยจนครบ แล้วทำการขอกู้ยืม ใหม่</p> <p>2. ยอดเงินให้กู้ยืมสูง มากขึ้นและความ สามารถของผู้ที่กู้ยืม เงินมาใช้คืนกองทุนได้ ปัจจุบันยอดเงินให้กู้ 1,131,000 บาท</p>	<p>1. แบบสัมภาษณ์ตาม แบบ บร. 4 และ สัมภาษณ์เหรียญ กองทุน</p> <p>2. แบบสัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 และ สัมภาษณ์เหรียญ กองทุน</p>

	ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล
	PD3 – กองทุนสะสม	<p>ยอดเงินที่ส่งคืนกองทุน 184,000 บาท ดอกเบี้ย 10,766.16 บาท</p> <p>3. วัดได้จากกองทุนสะสมสูงขึ้น โดยปัจจุบันยอดเงินกองทุนสะสม 41,282.58 บาท</p>	3. แบบสัมภาษณ์ตามแบบ บร. 4 และสัมภาษณ์เหรียญกษาปณ์
<p>ผลผลิต (Product)</p> <p>ระดับรายบุคคล</p>	<p>PD4 – ผลโดยตรง</p> <p>PD5 – ผลโดยอ้อม</p>	<p>4. วัดได้จากผลที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายเงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ</p> <p>5. วัดได้จากประสิทธิภาพที่สูงขึ้นของผู้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ</p>	<p>4. แบบสัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11</p> <p>5. แบบสัมภาษณ์ตามแบบ บร.11</p>

4. ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา ตัวชี้วัดที่บ่งบอกตามรูปแบบการประเมิน

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาหมู่บ้านโนนกระดินศรีประทุม ในครั้งนี้ผู้ทำสารนิพนธ์ จึงแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา ตัวชี้วัดที่บ่งชี้ ดังตารางที่ 5 ต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ในการประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
	C	I	P	P
1. เพื่อศึกษาว่ากระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านโนนกระถิน ศรีประจันตบุรีบรรลุเป้าหมายหรือไม่เพียงใด		2 4	PC1 PC2 PC3	PD1
1.1 เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ พัฒนาอาชีพในหมู่บ้าน		6 7	PC4 PC5	PD2 PD3
1.2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน		3	PC1 PC2 CP3	PD1 PD2 PD3
1.3 เกิดการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้ และเกิดความคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง และการสร้างศักยภาพของตนเอง		7 8 9 10	PC3 PC4 PC5	
1.4 มีการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างภูมิคุ้มกัน		1 2 4-10	PC3 CP4 PC5	PD1-PD5
2. เพื่อศึกษาว่าปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้โครงการนี้บรรลุเป้าหมาย	C1 - C7	7 - 10	PC1 PC3 PC4 PC5	PD1-PD4
3. เพื่อศึกษาว่าตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชน	C3-C7 C9			

5. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลสำหรับการประเมินโครงการ มีดังนี้

1. การสังเกต
  2. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม
  3. การสัมภาษณ์รายบุคคล กลุ่ม
  4. ตามแบบสอบถามและแบบสำรวจ (แบบ นร.ต่าง ๆ)
  5. การจดบันทึกภาคสนาม
  6. การจดบันทึกประจำวัน
  7. การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การเก็บรวบรวมข้อมูลจะเก็บในรูปแบบของ นร. มีนหลัก (นร.1 - นร.12)
แบบรายงาน นร.1	(แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชน)
แบบรายงาน นร.2	(แบบเก็บข้อมูลหัวใจวิวัฒนาการเข้มแข็งของชุมชน)
แบบรายงาน นร.3	(แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
แบบรายงาน นร.4	(แบบรายงานการปฏิบัติกิจการภาคี)
แบบรายงาน นร.5	(แบบรายงานการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
แบบรายงาน นร.6	(แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้ได้จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
แบบรายงาน นร.7	(แบบรายงานผลการสัมมนาเพื่อค้นหาหัวใจวิวัฒนาการเข้มแข็งของชุมชนในลักษณะของประชาชน)
แบบรายงาน นร.8	(โครงการเศรษฐกิจ ชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)
แบบรายงาน นร.9	(แบบบันทึกการสัมมนา)
แบบรายงาน นร.10	(แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
แบบรายงาน นร.11	(แบบที่กษณะเอกสารกรณี)
แบบรายงาน นร.12	(การวิเคราะห์ที่ผ่านแผนแม่บทชุมชน)

นอกจากนี้ยังเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบของภาพถ่ายของกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีในชุมชน เช่น ภาพประเพณีต่าง ๆ ของชุมชน การประชุมต่าง ๆ ของทางคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตลอดจนการประชุมของสมาชิกกองทุน ภาพของกิจกรรมอาชีพผู้

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการสังเคราะห์ข้อมูลที่เก็บมาได้ด้วยวิธีต่าง ๆ ซึ่งจะประกอบไปด้วย

- การสังเกตแบบมีส่วนร่วม
- การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม
- การสัมภาษณ์โดยใช่แบบ นร.ต่าง ๆ
- การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้มาจากข้อมูลต่าง ๆข้างต้น ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับประมวลเข้าด้วยกัน ถ้ามีข้อที่แตกต่างกันก็จะทำการตรวจสอบแหล่งที่มา และสอบถามข้อมูล จากผู้ที่คิดว่ามีความรู้ในเรื่องนั้นดี เช่น ผู้เฒ่าผู้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ประธานคณะกรรมการกองทุน เป็นต้น จึงนำมาหาความถี่รวมยอด เรียงเรียง จัดเกลาจนได้ประเด็นที่ได้ข้อมูลชัดเจน ถูกต้องที่สุดมาเสนอ

บทที่ 4

ผลการติดตามประเมินโครงการ

บทนำ

จากบทที่แล้วได้ทราบถึงการดำเนินการในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการประเมินโครงการที่เป็นการประเมินเชิงระบบ โดยใช้รูปแบบการประเมินของ สตีเฟนเฟลปป์ ที่เรียกว่า CIPP MODEL (Context Input Process Product Model) เป็นต้นแบบ ซึ่งต่อไปนี้จะได้ทราบถึงผลการประเมินบริษัทชุมชน ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม ผลการทดลองวิธีการใหม่ ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้รู้ รวมถึงผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ตลอดจนการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. ผลการประเมินบริษัทชุมชน

ประวัติของหมู่บ้านโนนกระดินศรีประทาน

หมู่บ้านโนนกระดินศรีประทาน เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2526 หรือประมาณ 19 ปีมาแล้ว มีพื้นที่รวม 3,635 ไร่ ในอดีตหมู่บ้านโนนกระดินศรีประทาน แยกออกจากบ้านหนองน้ำใส หมู่ที่ 2 ต. หนองน้ำใส อ. สีแก้ว จ. นครราชสีมา เมื่อปี พ.ศ. 2526 ซึ่งบ้านโนนกระดินศรีประทานมีความหมายมาจากหมู่บ้านที่มีป่ากระดิน ส่วนประทาน แปลว่า ความสำเร็จของหมู่บ้าน คนกลุ่มแรกที่เข้ามาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านส่วนใหญ่อพยพมาจากบ้านโนนแดง ต. โนนแดง อ. โนนแดง จ. นครราชสีมา ส่วนใหญ่อาชีพที่ทำกันเป็นอาชีพเกษตรกร เช่น การทำ ไร่ ถั่ว ถั่วเขียว ไร่ ข้าวโพด เหมือนกับปัจจุบัน แต่ส่วนใหญ่ยังใช้แรงงานคนเสียเป็นส่วนใหญ่ จะมีการใช้แรงงานตัวเป็นส่วนน้อย ส่วนพืชผักสวนครัวก็จะปลูกไว้กินกันเอง ถ้าปลูกมาก ๆ ก็จะแบ่งเพื่อนบ้าน

ลักษณะการตั้งบ้านเรือนและการขยายตัวของหมู่บ้าน

ในอดีตนั้นการตั้งบ้านเรือนของหมู่บ้านในกระดิวศรีประทานสมัยแรกตั้งบ้านเรือนแรก ๆ กับจะตั้งบ้านเรือนกันอยู่อย่างโดด ๆ ไม่ค่อยกระจุกตัวกัน แต่ละครอบครัวก็จะทำไร่ นา พืชของตัวเอง ไม่ค่อยไปจ้างแรงงานจากเพื่อนบ้านในหมู่บ้าน ลักษณะบ้านเรือนในช่วงแรก ๆ ของผู้ที่มาอาศัยอยู่จะสร้างกันแบบง่าย ๆ ในลักษณะกระท่อมหญ้าแฝก ผนังก็ใช้ไม้ไผ่กัน ส่วนพื้นก็เช่นกัน ความเป็นอยู่ก็จะง่าย ๆ แสงไฟที่จะใช้ก็จะเทียน แต่ก็มีบางหลังคาเรือนที่ฐานะดีหน่อยก็จะยกบ้านเรือนในลักษณะยกได้สูง มีผนังบ้านฝาบ้านเป็นไม้

ในปัจจุบันการตั้งบ้านเรือนของหมู่บ้านในกระดิวศรีประทานจะตั้งบ้านเรือนอยู่ตามถนนสายหลักของหมู่บ้านและขยายตัวกันไปตามถนนสายย่อยในหมู่บ้านตามลำดับ ลักษณะของบ้านเรือนก็จะมีบ้านเรือนที่เป็นทรงทันสมัยขึ้น มีการปลูกกระเบื้อง ใต้เสาปูน อิฐบล็อก สร้างบ้านมากขึ้น อาชีพหลักของคนในหมู่บ้านก็ยังคงทำไร่ ทำนาทำเหมือนสมัยก่อน มีการใช้แรงงานเครื่องจักรเพื่อทุนแรงงานมากกว่าสมัยก่อน มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เข้าช่วยในการเพิ่มผลผลิต มีครัวเรือนในหมู่บ้าน 121 ครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด 724 คน แบ่งเป็น ชาย 373 คน หญิง 351 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 120 คนต่อตารางกิโลเมตร

ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของประชากรอำเภอตามลักษณะของประชากร

ลักษณะของประชากร		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ			
- ชาย		373	51.52
- หญิง		351	48.48
2. อายุ			
1 วัน	- 3 ปีขึ้นไป	76	10.50
3 ปี 1 วัน	- 6 ปีขึ้นไป	78	10.77
6 ปี 1 วัน	- 12 ปีขึ้นไป	85	11.74
12 ปี 1 วัน	- 14 ปีขึ้นไป	73	10.08
14 ปี 1 วัน	- 18 ปีขึ้นไป	101	13.95
18 ปี 1 วัน	- 50 ปีขึ้นไป	123	16.99
50 ปี 1 วัน	- 60 ปีขึ้นไป	92	12.71
60 ปี 1 วันขึ้นไป		96	13.26

ลักษณะประชากรในหมู่บ้านโนนกระดินศรีประทาน โดยส่วนใหญ่จะเป็นเด็กซึ่งเป็นวัยกำลังเรียนหนังสือ จึงทำให้ชาวบ้านโดยส่วนใหญ่มีรายได้จากการส่งลูกเรียนหนังสือ

ระบบนิเวศของหมู่บ้าน

ท่ามกลางและอาณาเขตติดต่อ

หมู่บ้านโนนกระดินศรีประทาน ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 ค. ทนองน้ำใส อ. สีแก้ว จ. นครราชสีมา ลักษณะพื้นที่ในหมู่บ้านจะมีภูเขาล้อมรอบ พื้นที่จะเป็นที่ลาดเอียง ในหมู่บ้านจะมีถนนสายหลักอยู่ 1 สายและจะมีถนนสายย่อยในหมู่บ้านอีก 2 สาย

อาณาเขตติดต่อ

- ทิศเหนือติดกับหมู่บ้านเขากระโดน
- ทิศใต้ติดกับหมู่บ้านคลองแจ้ง
- ทิศตะวันออกติดกับหมู่บ้านทนองน้ำใส
- ทิศตะวันตกติดกับหมู่บ้านคลองไทร

ลักษณะดิน ฟ้า ฟ้า และแหล่งน้ำ

สภาพที่ดิน

ดินในหมู่บ้านจะมีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย จะมีที่นาบางพื้นที่ที่ดินมีสภาพเป็นดินเค็ม (มีลักษณะสีขาวคล้าย ๆ เกลือและจะมีความเค็มด้วย) แต่ลักษณะเช่นนี้จะมีไม่มากนัก

สภาพน้ำใต้ดินและพื้นที่สาธารณะ

ในอดีตป่าไม้ในหมู่บ้านมีค่อนข้างเยอะ ไม้ที่พบในหมู่บ้านส่วนมากจะเป็นต้นตะขิง ต้นเต็ง ต้นสัก ก็มีบ้าง แต่ปัจจุบันต้นไม้ที่คนทั่วไปหรือเกื่อน้อยมาก ส่วนมากต้นไม้ในปัจจุบันที่พบจะเป็นต้นไม้ที่คนปลูก เช่น ต้นขุ่น ต้นชมพู่ง ซึ่งชาวบ้านจะปลูกไว้กิน และก็จะปลูต้นสน ต้นยูคา ที่ชาวบ้านปลูกไว้เพื่อขาย ส่วนพื้นที่สาธารณะก็จะอยู่กลางบ้าน ซึ่งจะมีศาลาที่มีชื่อว่า ศาลาประชาธิปไตย สร้างไว้เพื่อจัดงานบุญกลางบ้านและสำหรับประชุมชาวบ้าน

สภาพแหล่งน้ำที่สำคัญของหมู่บ้าน

แหล่งน้ำที่สำคัญของหมู่บ้านที่เห็นหลัก ๆ คือฝายกั้นน้ำของหมู่บ้าน ซึ่งสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2544 กักเก็บน้ำไว้เพื่อทำการเกษตรในหมู่บ้าน
ตารางแสดงจำนวนแหล่งน้ำและการใช้้ำ

แหล่งน้ำ	จำนวน	การใช้้ำ	
		ตลอดปี	ไม่ตลอดปี
1. บ่อน้ำตื้น	-		
2. บ่อน้ำบาดาล	3 บ่อ	/	
3. สระน้ำ	4 สระ	/	
4. คลองน้ำ	2 แห่ง	/	
5. ฝาย	-		
6. หนอง	-		
7. บึง	-		
8. แม่น้ำ	-		
9. ฝายกั้นน้ำ	1 แห่ง	/	
10. เขื่อนกั้นน้ำ	-		
11. ทะเล	-		

แหล่งน้ำในหมู่บ้านส่วนมากจะไว้ทางการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ซึ่งแหล่งน้ำที่มีอยู่จะใช้ได้ตลอดทั้งปี ไม่ขาดแคลน ซึ่งจัดได้ว่ามีความอุดมสมบูรณ์

ระบอบการอุปโภคของหมู่บ้าน

ในหมู่บ้านมีการสร้างถนนอุทธรณ์เมื่อ พ.ศ. 2528 ยาว 3,000 เมตร ฝายฝายหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ. 2530 ประปนฝายหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ. 2536 แหล่งน้ำที่มีอยู่ในหมู่บ้านก็สามารถใช้ได้ตลอดทั้งปี ในปัจจุบันชาวบ้านได้ปลูกพืชผักไว้กินเองภายในครอบครัว และปลูกไว้ขายเป็นอาชีพหลักก็มี โดยจะมีการนำไปขายในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียง ทุกวันจันทร์และวันเสาร์ก็จะมีตลาดนัดเพื่อให้ชาวบ้านนำของไปขายเป็นรายได้เพื่อนำเงินมาเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้

ตารางแสดงอาชีพ / รายได้

อาชีพ	ครัวเรือน	รายได้เฉลี่ยต่อปี
ไร่	90	40,000
...	20	20,000
เกษตรผสมผสาน	6	30,000
ขาย	5	36,500

ระบบสังคมและวัฒนธรรม

เครือญาติ

ลักษณะของครอบครัวจะอยู่กันเป็นครอบครัวเดี่ยว มี พ่อ แม่ ลูก ถ้าลูกแต่งงานแล้วแยกไปตั้งบ้านอยู่อีกต่างหาก แต่ก็สร้างอยู่ใกล้ ๆ กับพ่อแม่ ความเป็นเครือญาติก็เข้มแข็งแน่นอนแต่พื้นเพอาจจะมีการช่วยเหลือกันตลอดระหว่างเครือญาติ เช่น การทำไร่ทำนาประหลัด เมื่อถึงฤดูปลูกหรือเก็บเกี่ยวก็จะไปช่วยกันถือกันเป็นราย ๆ ไป (ภาษาท้องถิ่น เรียกว่า "ช่วยกัน") ทอเสร็จจากของคนนี้ก็จะไปช่วยคนโน้นลักษณะเช่นนี้ก็ยังมีอยู่ในปัจจุบัน

ผู้นำและคณะกรรมการปกครอง

ผู้นำในหมู่บ้าน (ผู้ใหญ่) ที่ชื่อ เกิดโสมลี ถือเป็นหนุ่มไฟแรงอายุก็ไม่มาก (43 ปี) ปกครองหมู่บ้านด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต อารมณ์ดี ช่วยเหลือลูกบ้านด้วยความบริสุทธิ์ใจ ประชาชนในหมู่บ้านรักใคร่ นับหน้าถือตา

เศรษฐกิจในหมู่บ้าน (อาชีพ/รายได้)

อาชีพส่วนใหญ่ในหมู่บ้านที่หลัก ๆ ก็คือ อาชีพทำไร่ ทำนา คนที่มีอาชีพทำไร่ทำนาหนึ่ง ๆ ถ้าราคาดีหน่อยก็ได้หลายหมื่นบาททีเดียว บางคนทำนาทำไร่ก็ได้หลักแสนบาทต่อปี ส่วนอาชีพทำนาถ้าฝนฟ้าดีหน่อยก็ได้ผลผลิตดี อย่างเช่น นา 10 ไร่ ก็ได้ข้าวประมาณ 25-35 กระสอบ ก็ถือว่าได้พอกิน ปีต่อไปได้ประมาณนี้เอง ชาวที่กินไม่ทนคนในที่นี่ (ข้าวเก่า) ก็ขายได้ แล้วก็จะเก็บข้าวใหม่ไว้กินต่อไป ส่วนอาชีพปิ้งซึ่งกำลังเป็นที่นิยม เมื่อราว ๆ 1-2 ปีมาแล้วอาชีพปลูกพืชผักสวนครัวและบางคนก็ทำเป็นเกษตรผสมผสาน จึงเห็นผลเร็วภายใน 3-4 เดือน ก็มีผลผลิตได้แค่ลงทุนก่อนข้างสูง แต่มีเงินไว้นานเร็ว

วัฒนธรรมและประเพณี

หมู่บ้านโนนกระดั้นประทานมีวัดชื่อว่าวัดแก้วสัมฤทธิ์ศรีประทาน ซึ่งแก้วสัมฤทธิ์มา
จากนมสดทุกผู้ที่มีมอบที่ดินไว้เพื่อสร้างวัด ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 13 ไร่เศษ ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2543
ปัจจุบันมีพระ 8 องค์ ส่วนประเพณีทำบุญศกษาครก็จะปี อาทิเช่น เทศกาลปีใหม่ เทศกาล
สงกรานต์ ทำบุญวันพ่อแห่งชาติ ทำบุญวันแม่แห่งชาติ และเทศกาลสำคัญทางศาสนา

การศึกษา

โรงเรียนในหมู่บ้าน ไม่มี ชาวบ้านจะส่งลูกไปเรียนที่โรงเรียนของหมู่บ้านใกล้เคียง
ส่วนในหมู่บ้านจะส่งลูกเรียนในระดับมัธยมศึกษาหรือมัธยมศึกษา ส่วนน้อยที่จะส่งลูกเรียนในระดับ
สูง (ปวศ, ปริญญาตรี)

สุขภาพ

ประชาชนในหมู่บ้านโนนกระดั้นศรีประทาน ชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนการสร้าง
บ้านเรือน จนขนธรรมเนียมประเพณีก็จะเหมือนกับชาวบ้านบดโคกทั่วไป คือ มีชีวิตความเป็น
อยู่ค่อนข้างเรียบง่าย มีความเชื่อถือและเคารพในคัมภีร์นำหมู่บ้านค่อนข้างมาก และยังคงมีความ
เชื่อในเรื่องไสยศาสตร์อยู่ กล่าวคือ ในหมู่บ้านจะมีศาลซึ่งชาวบ้านเรียกว่า "ศาลตะปู" ซึ่งถูก
มีประมาณเดือนธันวาคม จะมีการเผื่อจะปูดตะปูทำบุญกลางบ้าน ถือเป็นกากระทำว่าในปีนั้นฝน
ฟ้าจะตกดีไหม พืชไร่ที่ปลูกไว้ (มันสำปะหลัง, อ้อย, ข้าวโพค) ราคาดีไหม
ตลอดเวทิตามประเพณีโบราณ

การประเมินบริบท (Context)

การประเมินบริบท (Context) ระดับหมู่บ้าน

1. ภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยจะวัดได้จากการรู้จักพัฒนาอาชีพของชาวบ้านมากขึ้น การรู้จัก
ปรับใช้ภูมิปัญญาที่ตนเองมีความรู้ที่เข้ากับยุคสมัยที่เป็นอยู่ เช่น ความเชี่ยวชาญด้าน
สมุนไพร สามารถนำมาปรับใช้ในการทำสุขภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการประกอบ
อาชีพ ช่วยลดรายจ่าย สร้างรายได้ ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะมาจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ผู้
อาวุโสในหมู่บ้าน ตามแบบสัมภาษณ์ บร. 1 และจากการสังเกตด้วย

2. ทรัพยากร จะวัดได้จากการมีพัฒนาการของหมู่บ้านที่มากขึ้น เช่น การมีถนน ไฟฟ้า
น้ำประปา โทรศัพท์ หอกระจายข่าว ศาลประชาคม ทั้งนี้ความเจริญที่เข้ามาในหมู่บ้านจะ
สามารถช่วยวัดได้ในระดับหนึ่งถึงหมู่บ้านที่พัฒนาขึ้น จึงทรัพยากรที่มีโดยธรรมชาติสร้างขึ้น

โดยการตั้งคำถามว่าในอดีตที่ผ่านมาว่าเป็นอย่างไร เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับปัจจุบันว่ามีการพัฒนาขึ้นมากน้อยแค่ไหน ซึ่งข้อมูลที่ได้จะมาจากกวดขันภาวณผู้ปกครองหมู่บ้านชุมชน ผู้อาวุโสในหมู่บ้านตามแบบ บร.1

3. ความสามัคคีของชุมชน วัดได้จากการที่สมาคม ผู้ปกครองหมู่บ้านและชาวบ้าน โดยทั่วไป พบว่าในหมู่บ้านมีความสามัคคีกันมากขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้จะดูจากการมีกิจกรรมร่วมกันบ่อยขึ้น การประชุมนัดหมายกันบ่อยขึ้น ทำให้ชาวบ้านได้ทราบถึงข้อมูลข่าวสารเพิ่มมากขึ้น โดยข้อมูลต่าง ๆ จะใช้แบบ บร.2 และ บร.7 ในการสัมภาษณ์

4. ชุมชนมีโอกาสหาความรู้อื่นๆเพิ่มขึ้น วัดได้จากการมีพัฒนาการในหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น ทำให้ค่านิยมของชาวบ้านเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น โดยมีความต้องการที่จะมีชีวิตที่มีความเป็นอยู่ดีขึ้น เป็นตัวกระตุ้นหรือเป็นค่านิยมที่ทำให้ชาวบ้านหันมาให้ความร่วมมือในการเข้ามามีกิจกรรม ทางด้านอาชีพเสริมเพิ่มมากขึ้น โดยข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ตามแบบ บร. 2 และ บร. 7

5. ชุมชนมีโอกาสหาเงินได้เพิ่มขึ้น วัดได้จากการมีอาชีพของชาวบ้านเพิ่มมากขึ้น เพราะผู้กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน ส่วนหนึ่งได้กู้ยืมมาประกอบอาชีพเสริม เช่น เลี้ยงสุกร เลี้ยงกระบือ เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ ทั้งนี้อาชีพเสริมนี้จะรายได้ในระยะสั้น คือ 3 - 4 เดือนก็สามารถขายได้ (ยกเว้นกระบือ) ทำให้ชาวบ้านมีเงินนำมามอบเงินใช้จ่ายในครอบครัวได้เร็ว ซึ่งหากเมื่อก่อนปีหนึ่งก็จะได้กับเกิดจากผลผลิตจากพืชไร่ ซึ่งข้อมูลนี้ได้มาจากการสัมภาษณ์ชาวบ้านตามแบบ บร. 2 และแบบ บร. 7 รวมถึง บร. 11 ประกอบด้วย

6. ครอบครัวมีความอบอุ่น วัดได้จากการมีอาชีพ มีงานทำในหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น รวมถึงอาชีพเสริมในครอบครัวทำให้ชาวบ้านไม่ต้องไปรับจ้างในเมือง โดยชาวบ้านจะมีอาชีพมีรายได้ (กลุ่มผู้กู้ยืมกองทุน) มีจำนวน 39 ราย หรือร้อยละ 52.70 ที่กู้ยืมมาเพื่อประกอบอาชีพเสริมและ 35 ราย หรือร้อยละ 47.30 ที่กู้ยืมมาเพื่อไปมาแลกค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพหลัก ทำให้ได้อยู่กันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตากันในครอบครัว จึงทำให้เกิดความอบอุ่นขึ้นมากกว่าเดิม ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ตามแบบ บร. 2 และ บร. 7 รวมถึง บร.11 ประกอบด้วย

7. ชุมชนมีการตั้งกลุ่มองค์กร วัดได้จากการมีการตั้งกลุ่มองค์กรในหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น เช่น กลุ่มลดอภพวิทย์ กลุ่มปฐพีวิภาศ กลุ่มแนวรชน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่ม อสม เป็นต้น ซึ่งการ

ตั้งกลุ่มเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดมีการทำงานกันเป็นกลุ่ม ก่อให้เกิดความสามัคคีกันมากขึ้น ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งขึ้น ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ตามแบบ บร.2 และ บร. 7

การประเมินระบบ (Context) ระดับบุคคล

9. อาชีพเดิม โดยจะวัดได้จากข้อมูลของอาชีพหลัก อาชีพเสริม ผลของการประกอบอาชีพเดิมว่าเพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัวหรือไม่ ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพเดิมมีอะไรบ้าง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพเดิมหรืออาชีพเสริมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งข้อมูลที่ได้จะสัมภาษณ์สมาชิกผู้ออมเงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ตามแบบ บร.11

9. รายได้ของครอบครัว วัดได้จากสภาพความเป็นอยู่ของผู้ออมที่ขึ้น โดยจะดูจากรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ต่อปี ความเพียงพอของรายได้ต่อรายจ่าย การมีหนี้สินล้นพ้นตัว โดยข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์สมาชิกผู้ออมตามแบบ บร.11

10. หนี้สินของครอบครัว จะวัดได้จากจำนวนหนี้สินที่มีอยู่ก่อนผู้ออมเงินกองทุน รวมถึงสาเหตุของการกู้ยืมหนี้สิน แหล่งเงินกู้ต่าง ๆ สมาชิกที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวหลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้านจากการสัมภาษณ์มี 68 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 91.89 ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะมาจากการสัมภาษณ์สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ตามแบบ บร.11

การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input)

การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) ระดับหมู่บ้าน

1. นโยบายของรัฐบาล โดยจะวัดได้จากการยอมรับของชาวบ้านในนโยบายของทางรัฐบาล ชาวบ้านมีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของทางรัฐบาล และมีทัศนคติที่ดีต่อกองทุนหมู่บ้าน ชาวบ้านทุกคนพอใจกับโครงการนี้ โดยจากการที่ได้ไปสัมภาษณ์ตามแบบ บร.3 และ บร. 9 แล้วพบว่า ชาวบ้านมีความรู้สึกดีที่มีกองทุนหมู่บ้านมาร่วมเหลือพวกเขา ทำให้พวกเขาได้มีทุนในการประกอบอาชีพ ทำให้มีงานทำ มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

2. เงิน 1 ล้านบาท จะวัดได้จากการเกิดประโยชน์จากเงิน 1 ล้านบาท เพิ่มมากขึ้น เช่น ดอกเบี้ยจากเงิน 1 ล้านบาทเพิ่มมากขึ้น ทำให้เศรษฐกิจในหมู่บ้านดีขึ้น ชาวบ้านมีงานทำ มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ ซึ่งปัจจุบันเงิน 1 ล้านบาท มีดอกเบี้ยทั้งที่ได้จากดอกเบี้ยธนาคาร และดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมของชาว

บ้าน มียอดรวมทั้งสิ้น 10,766.16 บาท ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ ตามแบบ บร.4 และการสัมภาษณ์เหรียญกษาปณ์รวมถึงชาวบ้าน

3. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งเป็นป็นเจ้าหน้าที่ที่สำคัญในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งจะวัดได้จากความร่วมมือ ความสามัคคีกันของคณะกรรมการในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการตามแบบ บร.3 และ บร.9 รวมทั้งการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ตามแบบ บร. 5 พบว่าคณะกรรมการในหมู่บ้านทุกคนมีความต้องการที่จะบริหารกองทุนหมู่บ้านเป็นไปในทางเดียวกันคือต้องการให้กองทุนหมู่บ้านเป็นกองทุนสำหรับชาวบ้านในหมู่บ้าน ทุกคนพร้อมจะปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎกติกาที่ได้ตั้งไว้ร่วมกัน พวกเขาบอกว่าการบริหารกองทุนของคณะกรรมการจะสำเร็จลงได้นั้นต้องได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านในหมู่บ้านด้วย

รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในกรณีนี้ประทาน หมู่ที่ 8 ต. ทนองน้ำใส อ. สีคิ้ว จ. นครราชสีมา

1. นายสุพล	กำยสงคราม	อายุ 48 ปี	ประธานกองทุน
2. นายเต็มศรี	โชนสง	อายุ 40 ปี	รองประธานกองทุน
3. นายชัชชนต์	ศรีทรัพย์	อายุ 37 ปี	เลขานุการ
4. นางแสงระวี	ธนาสมิทร	อายุ 40 ปี	เหรียญกษาปณ์
5. นายมานพ	หุญน้อยจันทิก	อายุ 24 ปี	คณะกรรมการ
6. นายเจริญ	ถาวศิทะเนา	อายุ 42 ปี	คณะกรรมการ
7. นางผึ้ง	พิมพ์เงิน	อายุ 57 ปี	คณะกรรมการ
8. นายจรูญ	คำเสื่อ	อายุ 54 ปี	คณะกรรมการ
9. นางประจวบ	กฉ้าหาญ	อายุ 41 ปี	คณะกรรมการ

4. เงินที่ผู้กู้ชำระคืนจะวัดได้จากยอดเงินที่ผู้กู้ชำระคืนสูงขึ้น

ปัจจุบันยอดเงินปล่อยกู้จำนวน	1,131,000	บาท
ยอดเงินที่ผู้กู้ชำระคืน	184,000	บาท
ดอกเบี้ยที่ได้จากเงินกู้	6,178	บาท
ยอดเงินที่ค้างชำระ	947,000	บาท(ยังไม่ถึงกำหนดชำระ)

ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 และการสัมภาษณ์เหรียญกษาปณ์

5. ผู้สมัครขอกู้ วัตถุประสงค์ได้จากความสนใจ ความเห็นดีของชาวบ้านเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งจากการสัมภาษณ์แล้วพบว่า ชาวบ้านให้ความสนใจในระดับที่ดี เพราะคอกเบี้ยจากเงินกู้ที่อยู่ในความสามารถที่ชาวบ้านพอที่จะใช้คืนได้ ซึ่งสมาชิกกองทุนปัจจุบันมีจำนวน 79 คน มีจำนวนผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน 74 ราย ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามแบบ นร.4 และการสัมภาษณ์เจาะลึกราษฎรของผู้นี้ตามแบบ นร.11

6. ทุนสะสมของหมู่บ้าน ซึ่งจะวัดได้จากยอดเงินทุนสะสมของหมู่บ้านเพิ่มสูง ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบและความเอาใจใส่ ความสนใจของชาวบ้านในกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งยอดเงินทุนสะสมของหมู่บ้านปัจจุบันมีจำนวน 41,282.58 บาท ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามแบบ นร.4 และการสัมภาษณ์หรือสุ่มสุกกองทุน

การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) ระดับรายบุคคล

7. เงินที่กู้มาได้ ซึ่งจะวัดได้จากการบริหารจัดการเงินที่กู้มาได้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งปัจจุบันยอดเงินของสมาชิกกองทุนที่กู้ยืมเงินแล้วทำการส่งคืนเงินคืนพร้อมดอกเบี้ยครบตามจำนวน 13 ราย ซึ่งแสดงว่ายอดผู้กู้ยืมรายหนึ่งเหลือจำนวน 61 ราย ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกราษฎรวิธี ตามแบบ นร.11

8. สถานที่ ซึ่งจะวัดได้จากการบริหารจัดการสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การใช้สถานที่ให้เหมาะสมกับกิจการอาชีพเพื่อใช้ในการเพิ่มผลผลิต และยังเป็นพื้นที่อยู่ในหมู่บ้านของคนเองก็จะสามารถช่วยลดรายจ่าย ซึ่งเป็นต้นทุนในการผลิตลงได้ ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์สมาชิกผู้นี้ตามแบบ นร.11

9. วัตถุประสงค์ จะวัดได้จากการใช้ประโยชน์จากการใช้วัตถุประสงค์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งจากการสัมภาษณ์สมาชิกผู้นี้แล้วพบว่า พวกเขาจะใช้วัตถุประสงค์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งจะสามารถช่วยลดต้นทุนในการประกอบอาชีพลงได้ เช่น กลุ่มผู้ทำไร่มันสำปะหลัง จะมีการใช้เมล็ดพันธุ์ เช่น มูลไก่ มูลโค มูลกระบือ ของสัตว์เลี้ยงของตน ในการทำให้ดินของมันสำปะหลังงาม โดยจะมีการใส่ปุ๋ยเคมีบ้าง เพื่อทำให้หัวของมันสำปะหลังคงงาม ข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์สมาชิกผู้นี้ตามแบบ นร.11

10. ประสิทธิภาพของผู้นี้ โดยจะวัดได้จากความสำเร็จของกิจการอาชีพของผู้นี้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์สมาชิกผู้นี้แล้วพบว่า ส่วนมากพวกเขาจะประกอบอาชีพที่ตนเองเคยมีประสบการณ์มาแล้ว ซึ่งทำให้พวกเขารู้จักคิดแปลงความรู้ ความรู้ในการทำกิจกรรมอาชีพ เพื่อให้

ประสบผลสำเร็จได้ เช่น กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร ซึ่งสุกรนี้ก่อนชำจะดูแลเอาใจใส่ที่หน้อย ซึ่งสุกร
บางช่วง (ระยะเดือนแรก) ต้องทำความสะอาดคอกให้ดีเพราะเขาจะไม่ชอบคอกที่สกปรก
เพราะถ้าคอกของเขาสกปรกจะทำให้เขาท้องร่วง ส่วนสุกรช่วงอายุ 2-3 เดือน จะไม่ชอบคอกที่
สะอาดมากเกินไป ซึ่งนี่ก็เป็นเทคนิควิธีที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มของผู้เลี้ยงสุกรที่ประสบผล
สำเร็จโดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมของสุกรที่เลี้ยง ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้รู้คนแรก
บร. ๖ และ บร. 11

การประเมินกระบวนการ (Process)

การประเมินกระบวนการ (Process) ระดับหมู่บ้าน

1. การคัดเลือกผู้รู้ วัดได้จากการบริหารงานของคณะกรรมการที่อนุมัติวงเงินกู้แก่สมาชิก
กองทุน โดยอาศัย กฎ กติกา ระเบียบของทางกองทุนหมู่บ้านเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้รู้
และขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้รู้นั้นในการใช้เงินกู้ด้วย โดยทั้งนี้คณะกรรมการจะมีการ
ประชุมกันเพื่อลงมติให้สมาชิกกองทุนผู้ยื่นคำขอขู้ยืมนั้น โดยจะพิจารณาจากคุณสมบัติของ
สมาชิกผู้ยื่นคำขอยืมประกอบ เพื่อลงมติของคณะกรรมการในการคัดเลือกผู้ขู้ยืม ซึ่งมี
คะแนนเสียงจากคณะกรรมการ 3 ใน 4 ผู้รู้นั้นจึงจะผ่านการคัดเลือกให้ขู้ยืมเงินกองทุนได้
ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้ได้จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุน และดูจากเอกสารระเบียบกองทุน
หมู่บ้านประกอบกัน

2. การรับชำระหนี้ จากการที่ได้สัมภาษณ์ประธาน คณะกรรมการ เภรผู้ฝึกกองทุน
ตลอดจนสมาชิกผู้ขู้ยืมเงินกองทุนที่ส่งคืนเงินแก่กองทุนแล้วพบว่า เมื่อมีสมาชิกผู้ขู้ยืม
เงินแก่กองทุนนั้น สมาชิกจะต้องไปรับหนังสือออกให้โดยประธานกองทุนหมู่บ้าน หลังจากนั้น
นั้นผู้ขู้จะนำหนังสือพร้อมไปชำระหนี้ที่กองทุนหมู่บ้านของธนาคารออมสิน ไปยื่นกับ
ธนาคาร เพื่อให้ธนาคารโอนเงินที่ผู้ขู้ยืมไปให้แก่กองทุนหมู่บ้าน หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ทาง
ธนาคารจะเห็นชื่อเพื่อรับรองว่าผู้รู้นั้นได้ไปเงินมาชำระคืนแล้ว พร้อมกับลงวันที่ หลัง
จากนั้นก็ให้ผู้ขู้ไปไบนั้นไปจ่ายเอกสาร เพื่อนำมาแสดงต่อเพรผู้ฝึกแล้วทางเพรผู้ฝึกจะ
ออกใบเสร็จรับเงินให้เพื่อเป็นการยืนยันอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นแล้วให้ผู้รู้นั้นกลับหนังสือ
และใบเสร็จไว้เพื่อเป็นหลักฐานว่าได้ชำระคืนเงินกองทุนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

3. การทำบัญชี จะวัดได้จากการที่เพรผู้ฝึกสามารถทำความเข้าใจกับวิธีการทำบัญชีทั้ง 9
เล่มของทางกองทุนได้ และสามารถอธิบายให้แก่สมาชิกกองทุนรับทราบได้ ซึ่งจากการ

สัมภาษณ์หรือหญิงถึงการทำบัญชีกองทุนแล้วพบว่า ในการทำบัญชานั้นจะต้องทำอย่างถูกต้อง และเป็นระบบในการทำบัญชีทั้ง 9 เล่มจะต้องให้วงเงินสอดคล้องกัน ข้อมูลที่ได้จากการ สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 และ บร.9

การประเมินกระบวนการ (Process) ระดับรายบุคคล

4. การใช้จ่ายเงินกู้ วัตถุประสงค์จากการใช้จ่ายเงินกู้ตามโครงการมากน้อยแค่ไหน โดยการใช้ ใช้จ่ายเงินต้องให้เกิดประโยชน์จากกิจการอาชีพให้มากที่สุด และผลที่ได้ต้องสามารถเห็นเป็น รูปธรรม ผู้กู้ยืมจำนวน 74 ราย มี 67 ราย เกิดเป็นร้อยละ 90.54 ที่ทำตามโครงการที่เสนอขออยู่ จริง มี 7 ราย เกิดเป็นร้อยละ 9.46 ที่ไม่ทำตามโครงการที่เสนอขอขึ้นซึ่งจากการสัมภาษณ์ สมาชิกผู้กู้แล้ว พบว่า สาเหตุโครงการอาชีพหนึ่งให้สำเร็จนั้น วงเงินแค่ 20,000 บาท ทำไม่ได้ แต่สามารถช่วยตรวจจ่ายของตนเองในการประกอบอาชีพลงได้ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้กู้ ตามแบบ บร.11

5. การหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งจะวัดได้จากการมีเทคนิควิธีในการประกอบอาชีพใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น มากขึ้น เช่น การทำเกษตรผสมผสาน การปลูกพืชไร่พืช (แดงโง, มะเขือเทศ, แตงกวา) ซึ่งเทคนิควิธีใหม่ ๆ เหล่านี้ได้มาจากการอบรมของตัวเกษตรกรประกอบกับเทคโนโลยี ชาวสารต่าง ๆ ที่พวกเขาได้เรียนรู้กันมา เพื่อปรับใช้ให้เข้ากับท้องถิ่นของตน ข้อมูลที่ได้มา จากการจัดประชุมกลุ่มผู้กู้ยืมที่ประกอบอาชีพเดียวกัน (บร.6) และการสัมภาษณ์ตามแบบ บร.11

6. การทำบัญชีของผู้กู้ยืม วัตถุประสงค์ของผู้กู้ยืมมีกิจกรรมที่ต้องทำเป็นประจำ นั่นคือการทำบัญชี ในการประกอบอาชีพ จากการสัมภาษณ์ผู้กู้ยืมแล้วพบว่า เมื่อก่อนพวกเขาจะไม่ค่อยทำบัญชี หรือไม่ทำบัญชีกันเลย เพราะพวกเขาไม่รู้ว่าจะทำไปทำไม แต่เมื่อมาเข้าโครงการกองทุนหมู่บ้านแล้ว ถึงที่พวกเขาจะทำ คือ การรู้จักทำ รู้จัก รวบรวมรายจ่ายต่าง ๆ จากการ ประกอบอาชีพเพื่อที่จะได้ทราบผลของอาชีพที่ทำว่าได้กำไรขาดทุนมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะ ได้มีการพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้กู้ตามแบบ บร.11

การประเมินผลผลิต (Product)

การประเมินผลผลิต (Product) ระดับหมู่บ้าน

1. จำนวนผู้ได้กู้ วัตถุประสงค์ได้จากจำนวนผู้กู้ยืมที่มีทุกหมู่บ้าน ซึ่งมีจำนวน 9 คู่ ทั้งนี้ในการพิจารณาผู้กู้ยืมจะดูถึงความสามารถในการใช้เงินกองทุนของชาวบ้านด้วย ดังนั้นวงเงินปล่อยกู้ แต่ละรายจึงไม่เท่ากัน

จำนวนสมาชิกกองทุน 79 คน

จำนวนผู้กู้ยืมกองทุน 74 ราย

มี 13 รายที่ส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยครบตามจำนวนก่อนกำหนด

ข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 และสัมภาษณ์ผู้กู้ยืมกองทุน คณะกรรมการกองทุน

2. ยอดเงินให้กู้ วัตถุประสงค์จากยอดเงินให้กู้ยืมสูงขึ้น และจำนวนวงเงินกู้ยืมที่ส่งคืนกองทุน ดอกเบี้ยที่เก็บได้ก็สูงขึ้นด้วย

จำนวนวงเงินกู้ 1,131,000 บาท

จำนวนวงเงินกู้ที่ส่งคืนกองทุน 184,000 บาท

จำนวนดอกเบี้ยที่เก็บได้ 6,178 บาท

จำนวนดอกเบี้ยที่ได้รับจากธนาคาร 4,588.16 บาท

ข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 และการสัมภาษณ์เหรียญกึ่งกองทุน

3. กองทุนสะสม วัตถุประสงค์จากเงินกองทุนสะสมเพิ่มขึ้น ซึ่งปัจจุบันทางหมู่บ้านได้มีมติให้ฝากเงินกองทุนสะสมเพิ่มขึ้น ซึ่งปัจจุบันทางหมู่บ้านได้มีมติให้ฝากเงินกองทุนสะสมเป็นรายปี ด้วยเหตุผลที่ว่าชาวบ้านโดยส่วนใหญ่จะมีรายได้เป็นปี จึงไม่สะดวกในการฝากเงินกองทุนสะสมเป็นรายเดือน จึงขอเงินทุนสะสมปัจจุบันมีจำนวน 41,282.58 บาท ข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 และการสัมภาษณ์เหรียญกึ่งกองทุน

การประเมินผลผลิต (Product) ระดับรายบุคคล

4. ผลโดยตรง ผลโดยอ้อมที่ผู้กู้ยืมได้รับ คือการมีอาชีพ มีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีความสามารถในการเลี้ยงตัวเอง และครอบครัวได้ ตลอดจนมีความสามารถในการนำเงินที่กู้ยืมกองทุนมาส่งคืนกองทุน ซึ่งเห็นผลเป็นรูปธรรมแล้ว 13 รายที่สามารถนำเงินมาคืนกองทุนก่อนกำหนดได้จนครบตามจำนวน เพื่อให้กองทุนหมู่บ้านนั้นอยู่ต่อไปได้

5. ผลโดยอ้อม ผลโดยอ้อมที่ผู้ที่จะได้รับ คือการมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ
เพิ่มมากขึ้น เช่น การรู้จักการทำงานที่ดี การรู้จักการวางแผนการบริหารจัดการ ฯลฯ

บทที่ 5 สรุปอภิธานศัพท์และข้อเสนอแนะ

1. สรุป

จากการศึกษาและศึกษาค้นประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้าน ในนครอินทรีประทาน เพื่อทราบ กระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านว่าเกิดมีการสร้างงาน สร้างรายได้ มีการพัฒนาอาชีพ การพึ่งพาตนเอง ตลอดจนเกิดความตื่นตัวเริ่มทำปัญหาและสร้างศักยภาพของตนเอง เพื่อทราบปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้โครงการบรรลุเป้าหมาย และรวมถึงทราบด้วยว่ามีความเข้มแข็งของชุมชนคนทั้งคณะของประชาชน

วิธีดำเนินการ

ทำความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : หมู่บ้านในนครอินทรีประทาน ทำความเข้าใจหัวข้อของสารนิพนธ์ ศึกษาหลักการบริหารจัดการกองทุนจากคณะกรรมการ และจากเอกสารต่าง ๆ วิเคราะห์หาหลักเหตุผลโดยใช้ทฤษฎีระบบ "ซีพีพีโมเดล" (CIPP MODEL) กับข้อมูลในรูปแบบ บร.ต่าง ๆ นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์

ผลการค้นพินการ สรุปได้ดังนี้

3.1 บริบท (Context)

3.1.1 ระดับหมู่บ้าน

ภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยที่ชาวบ้านรู้จักใช้ภูมิปัญญาที่ตนเองมีความรู้ สามารถประยุกต์ใช้ให้เข้ากับยุคสมัย เช่น การทำปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยคอก การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ใกล้ตัวเพื่อนำมาใช้ในการประกอบอาชีพสามารถช่วยลดต้นทุนในการประกอบอาชีพลงได้ และการวัดความเข้มแข็งของชุมชนโดยระบุได้จาก การมีความสามัคคีของชุมชนเพิ่มขึ้น ชุมชนครอบคลุมมีความอบอุ่น และมีการพึ่งกันเองก็กระเพิ่มมากขึ้น ซึ่งทั้งหมดนี้กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็ง ความมีศักยภาพของชุมชนที่ขึ้นภาพหลังจากมีโครงการกองทุนหมู่บ้าน

3.1.2 ระดับรากหญ้า

อาชีพเสริม วัดได้จากการรู้จักใช้ประสบการณ์ที่ตนเองมีอยู่สามารถนำมาปรับใช้ในการพัฒนาอาชีพของตนให้ประสบความสำเร็จ สามารถมีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น และการมีหนี้สินลดน้อยลง

3.2 ปัจจัยนำเข้า (Input)

3.2.1 ระดับหมู่บ้าน

นโยบายของรัฐบาลจากการสัมภาษณ์ชาวบ้านพบว่าชาวบ้านมีทัศนคติที่ดีต่อกองทุนหมู่บ้าน ชาวบ้านโดยส่วนใหญ่พอใจกับโครงการนี้ ส่วนเงิน 1 ล้านบาทที่ให้มาเกิดประโยชน์ขึ้น จากการที่ผู้กู้ยืมเงินที่กู้ยืมเงิน(ดอกเบี้ย) และจากดอกเบี้ยที่ได้จากธนาคารรวม 10,766.16 บาท คณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านมี 9 คน การบริหารก็ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ยอดเงินที่ปล่อยกู้ปัจจุบัน 1,131,000 บาท ยอดเงินชำระคืน 184,000 บาท ผู้สมัครขอกู้มี 74 ราย จากจำนวนสมาชิกกองทุน 79 คน

3.2.2 ระดับราชบุรณกุล

ผู้กู้ยืมรู้จักการบริหารจัดการเงินที่กู้ยืมมาได้ มีการบริหารสถานที่ วัตถุประสงค์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ประสบการณ์ของผู้กู้ยังสามารถนำมาคิดแปลง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพ ช่วยให้สามารถเพิ่มผลผลิต ทำให้สามารถส่งเงินคืนพร้อมดอกเบี้ย คืนกองทุนได้

3.3 กระบวนการ (Process)

3.3.1 ระดับหมู่บ้าน

การบริหารงานของคณะกรรมการในการคัดเลือกผู้กู้ การรับชำระหนี้ ตลอดจนการทำบัญชีเป็นไปตามกฎระเบียบของกองทุนที่ได้ตั้งขึ้น (ดูจากการประเมินกระบวนการในบทที่ 4)

3.3.2 ระดับราชบุรณกุล

การใช้จ่ายเงินกู้ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนมี 67 ราย หรือร้อยละ 90.54 ที่นำเงินไปใช้ตามโครงการอาชีพที่ขอกู้ยืมเงิน และมี 7 ราย หรือร้อยละ 9.46 ที่ไม่นำเงินไปใช้ตามโครงการอาชีพที่ขอกู้ยืม การหาความรู้เพิ่มเติมในการประกอบอาชีพของชาวบ้านเกิดขึ้นก่อนโครงการกองทุนหมู่บ้าน แต่ชาวบ้านเริ่มมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาอาชีพ การหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น ภายหลังจากโครงการกองทุนหมู่บ้าน ส่วนการทำบัญชีของชาวบ้านจะมีการทำบัญชีในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น ภายหลังจากมีโครงการกองทุนหมู่บ้าน (ผู้กู้ยืม)

3.4 ผลผลิต(Product)

3.4.1 ระดับหมู่บ้าน

จำนวนผู้ขึ้นเงินกองทุน 74 รายจากสมาชิกกองทุน 79 คน ซึ่งมี 13 ราย ที่ส่งคืนเงินคืนพร้อมดอกเบี้ยจนครบตามจำนวนก่อนถึงกำหนด จำนวนเงินที่ผู้ขึ้น 1,131,000 บาท จำนวนเงินส่งคืน 184,000 บาท ดอกเบี้ยจากวงเงินกู้และจากธนาคารรวม 10,766.66 บาท จำนวนเงินกองทุนสะสม 41,282.58 บาท

3.4.2 ระดับรายบุคคล

ผลโดยตรง

1. ผู้ขึ้นได้มีอาชีพ มีรายได้เพิ่มมากขึ้น
2. ผู้ขึ้นมีหนี้สินลดน้อยลง ทำให้สามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ดีกว่าเดิม

ผลโดยอ้อม

1. มีความรู้เพิ่มมากขึ้น เช่น การทำบัญชี การรู้จักการวางแผน การบริหารจัดการ เป็นต้น
2. มีประสบการณ์จากการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น

4. ข้อเสนอแนะ

1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในกระฉูดศรีประทุม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้
  - 1.1 ในการบริหารจัดการกองทุนของคณะกรรมการมีความสามัคคีกันดี แต่อยากให้สามัคคีกันเพิ่มขึ้นอีกเพราะ ในการที่จะบริหารโครงการนี้มันให้มีประสิทธิภาพ คณะกรรมการต้องมีความสามัคคีกันเป็นสิ่งสำคัญ มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
  - 1.2 อยากให้คณะกรรมการสร้างเครือข่ายของกองทุน เพื่อให้มีพื้นที่อย่างแก่สมาชิกกองทุน
  - 1.3 ในการอนุมัติวงเงินผู้ควรมีการพิจารณาให้ละเอียดมากกว่านี้ ในการปล่อยเงินกู้ เพราะถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ขึ้นเงินกองทุนไม่ได้ การบริหารจัดการก็จะไม่มีประสิทธิภาพ กองทุนหมู่บ้านก็ไม่สามารถอยู่ได้
2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในกระฉูดศรีประทุม มีข้อเสนอแนะดังนี้
  - 2.1 สมาชิกผู้ขึ้นควรถูกให้เงินที่ผู้ขึ้นมาให้ตรงตามโครงการที่เสนอต่อคณะกรรมการ
  - 2.2 ผู้ขึ้นไม่ควรทำโครงการอาชีพที่มีความเสี่ยงสูง ควรทำอาชีพที่มีผลตอบรับกว้าง ทำได้จะสามารถช่วยลดโอกาสในการขาดทุนลงได้